Hänvisning

Riksdagens kommunikationasutskott
liv@eduskunta.fi

Kontaktperson

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tidsbegränsat stöd för anskaffning av fordon som drivs med alternativa drivkrafter och för konvertering av fordon så att de drivs med alternativa drivkrafter

Begäran om utlåtande

Kommunikationsutskottet har den 11.11.2021 begärt in sakkunnigyttrande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om tidsbegränsat stöd för anskaffning av fordon som drivs med alternativa drivkrafter och för konvertering av fordon så att de drivs med alternativa drivkrafter (RP 215/2021).

Yttrandet ska, enligt begäran, vara inlämnat till kommunikationsutskottet senast 17.11.2021. Det kan konstateras att svarstiden är relativt kort.

Propositionens innehåll

I propositionen föreslås det att det stiftas en ny lag om tidsbegränsat stöd för anskaffning av fordon som drivs med alternativa drivkrafter och för konvertering av fordon så att de drivs med alternativa drivkrafter. I propositionen finns det bestämmelser om stöd för anskaffning av eldrivna personbilar, el- och gasdrivna paketbilar och el- och gasdrivna lastbilar samt för stöd för konvertering av bensindrivna personbilar till gas- eller etanoldrift. Den nuvarande lagen om stöd för anskaffning av eldrivna personbilar, stöd för anskaffning av gasdrivna lastbilar och stöd för konvertering av personbilar till gas- och etanoldrift upphävs. Lagen föreslås träda i kraft 1.1.2022 och vara i kraft till och med 31.12.2024, dock så att stödperioden inleds den 1.1.2022 och löper ut 31.3.2023.

Lagförslaget främjar en förnyelse av fordonsbeståndet så att det blir mer klimatvänligt och en gradvis övergång till en utsläppsfri trafik och har sin grund i en nyligen lagd tilläggsbudget samt i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering.

Enligt skrivningarna i lagförslaget så kommer även ägare till fordon som kommer att registreras vid anskaffning eller är registrerade vid konvertering i det fordonsregister som förs vid Fordonsmyndigheten på Åland ha möjlighet att söka om stöden i lagförslaget. Det innebär enligt landskapsregeringens uppfattning att juridiska och fysiska personer på

Åland kommer att ha möjlighet att söka de stöd som anges, exempelvis stöd för anskaffning av elbil.

Under rubriken ”Remissvar” på s. 40 finns återgivet en kort sammanfattning av landskapsregeringens utlåtande till kommunikationsministeriet gällande utkastet till aktuell regeringsproposition:
”Ålands landskapsregering framförde att lagstiftningsbehörigheten i frågan hör till Ålands lagting. Ålands landskapsregering ger dock sitt samtycke till att Finlands riksdag stiftar en lag med stöd av vilken anskaffnings- och konveteringsstöd även kan betalas till fysiska personer som är bosatta i landskapet Åland och till juridiska personer som är registrerade på Åland”.

Behörighetsfördelning

Lagstiftningsbehörigheten till den del lagförslagen i regeringspropositionen gäller fordon som registreras i Fordonsmyndighetens fordonsregister, tillhör lagtingets lagstiftningsbehörighet i enlighet med 18 § 1, 10, 21 och 22 punkterna i självstyrelselagen för Åland. Det vill säga, i områden såsom landskapets myndigheter, natur- och miljövård, vägtrafik samt näringsverksamhet (med vissa undantag)
tillkommer lagstiftningsbehörigheten lagtinget.

Landskapsregeringen konstaterar att frågan om rikets möjligheter att ge stöd till fysiska personer på Åland inom områden där Åland har lagstiftningsbehörighet inte har utretts tidigare.

Däremot har Ålandsdelegationen 22.11.2004 (Nr 2/04, D 10 04 05 5) samt 20.4.2010 (Nr 19/10, D 10 10 05 1) givit utlåtande gällande statens möjligheter till utdelning av statligt stöd till företag på Åland. I båda fall konstaterar Ålandsdelegationen att riket kan stödja företag som är verksamma i landskapet Åland även om deras verksamhet hör till lagtingets lagstiftningsbehörighet; i utlåtandet av 22.11.2004 konstaterade Ålandsdelegationen att självstyrelselagen inte innefattar bestämmelser som skulle förbjuda statsmakten att bevilja stöd till ett företag och som är registrerat på Åland och på motsvarande sätt ansåg Ålandsdelegationen också i utlåtandet av 20.4.2010 att det inte finns hinder för riket att stödja företag – åländska eller andra – som är verksamma i landskapet. Ålandsdelegationen skriver i sitt utlåtande från 2010 att det emellertid, med beaktande av 18 § 22 punkten i självstyrelselagen, är *”viktigt att statsmakten samråder med eller åtminstone håller landskapsregeringen underrättad om statliga stöd som beviljas åländska företag.”*

I samma ärende konstaterar riksdagens grundlagsutskott (GrUU 37/2010 rd — RP 152/2010 rd) i deras utlåtande av 10.11.2010 att *det ”inte är möjligt att i rikslag ensidigt reglera beviljandet av stöd för elproducenter på Åland. Riket och landskapet kan tillsammans komma överens om att skapa ett system enligt vilket stöd även betalas till*

kraftverk på Åland, om statsrådet för att Europeiska unionens mål för Finland ska uppnås anser det befogat att även ansluta Åland till det system med inmatningspris som nu föreslås".

Med anledning av ovanstående anser landskapsregeringen att det är möjligt för riket att ge statligt stöd även till fysiska (såväl som juridiska) personer i landskapet Åland inom områden som tillhör lagtingets lagstiftningsbehörighet. Däremot ska en sådan lagstiftningsprocess i riket föregå av samråd med landskapsregeringen samt att landskapsregeringen ska samtycka till förslagen.

Ställningstagande

Det kan konstateras att propositionens lagförslag är i linje med Ålands landskapsregerings Energi- och klimatstrategi för Åland till år 2030 samt mål 6 i Ålands Utvecklings- och hållbarhetsagenda.

Landskapsregeringen konstaterade vid sitt remissutlåtande av den 12.10.2021 till kommunikationsministeriet att landskapsregeringen genom remissutlåtandet blivit hörd med anledning av förslagen i anhängiggjord regeringsproposition. (Bilaga) Landskapsregeringen konstaterade att förfarandet överensstämde med kraven som följer av 28 § 2 mom. och 33 § självstyrelselagen för Åland. Landskapsregeringen meddelade även kommunikationsministeriet att landskapsregeringen i detta fall samtycker till att Finlands riksdag stiftar en lag som gör det möjligt för riket att betala ut statligt stöd till stödmottagare i landskapet Åland.

Landskapsregeringen samtycker således till regeringspropositionens lagförslag att inkludera ägare till fordon som kommer att registreras vid anskaffning eller är registrerade vid konvertering i det fordonsregister som förs vid Fordonsmyndigheten på Åland som berättigade att söka om stöden angivna i regeringspropositionen.

Landskapsregeringen anser att det i riksdagens kommunikationsutskotts behandling av regeringspropositionen mer tydligt och i detalj bör framgå, dels behörighetsfördelningen och dels de rättsliga grunder varpå landskapsregeringen i detta enskild fall givit sitt samtycke till att riksdagen kan stifta nämnda lagar om *stöd för anskaffnings- och konveteringsstöd så att stöden denna gång även betalas till fysiska och juridiska personer i landskapet Åland.*

Minister Christian Wikström

Byråchef Gustav Blomberg